
Σεξουαλική
Διαπαιδαγώγηση
Παιδιών και Εφήβων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.)** σας καλωσορίζει στο Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης με τίτλο **«Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση Παιδιών και Εφήβων»**.

Η ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης και πιστοποίησης επαγγελματικών δεξιοτήτων οδήγησε το **Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (E-Learning)** του Ε.Κ.Π.Α. στο σχεδιασμό των πρωτοποριακών αυτών Προγραμμάτων Επαγγελματικής Επιμόρφωσης και Κατάρτισης, με γνώμονα τη **διασύνδεση της θεωρητικής με την πρακτική γνώση**, αναπτύσσοντας κυρίως, την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

Στη συνέχεια, σας παρουσιάζουμε αναλυτικά το πρόγραμμα σπουδών για το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης: **«Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση Παιδιών και Εφήβων»**, τις προϋποθέσεις συμμετοχής σας σε αυτό, καθώς και όλες τις λεπτομέρειες που πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμες, για να έχετε μια ολοκληρωμένη εικόνα του προγράμματος.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Σκοπός του προγράμματος είναι να εφοδιάσει τους εκπαιδευόμενους με τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες σχετικά με την σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, επιτυγχάνοντας τη διασύνδεση των θεωρητικών προσεγγίσεων με τη σύγχρονη εκπαιδευτική πράξη.

Στο πλαίσιο αυτό, θα παρουσιαστούν οι βασικές έννοιες που αφορούν στη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, οι στάσεις και οι αντιλήψεις σχετικά με αυτό το ζήτημα, καθώς και διάφορα προγράμματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης που εφαρμόζονται στο χώρο του σχολείου. Επίσης, επιχειρείται η εμβάθυνση σε θέματα που αφορούν το ρόλο των γονέων και των εκπαιδευτικών στη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση των παιδιών και εφήβων, αλλά και την επίδραση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και των ΜΜΕ στη διαμόρφωση σεξουαλικής ταυτότητας. Έμφαση δίνεται στις μεθόδους σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στην προσχολική, σχολική και εφηβική ηλικία, στις διαφορές μεταξύ των δύο φύλων, στη σύναψη σχέσεων σε διάφορες ηλικίες, στην ενίσχυση της αυτοεκτίμησης κατά την εφηβεία και σε θέματα που αφορούν την εγκυμοσύνη κατά την εφηβική ηλικία και τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα. Επιπρόσθετα, ειδική μνεία γίνεται σε θέματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης παιδιών με ειδικές ανάγκες, στις αντίστοιχες τεχνικές παρέμβασης και στις πρακτικές συμβουλευτικής γονέων. Τέλος, μελετώνται ζητήματα που αφορούν την αυτοϊκανοποίηση,

την ομοφυλοφιλία, τη δυσφορία φύλου, τη σεξουαλική κακοποίηση και την έκθεση σε πορνογραφικό υλικό παιδιών και εφήβων.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το συγκεκριμένο πρόγραμμα για τους αποφοίτους παιδαγωγικών/καθηγητικών τμημάτων, αφού σύμφωνα με το Νόμο 4589, ΦΕΚ Α' 13, της 29ης Ιανουαρίου 2019, άρθρο 57, εδάφιο α.ii («Κριτήρια αξιολογικού πίνακα εκπαιδευτικών Γενικής Εκπαίδευσης»), μοριοδοτούνται με δύο μονάδες [«επιμόρφωση Α.Ε.Ι. ή άλλου φορέα του δημόσιου τομέα που εποπτεύεται από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, διάρκειας τουλάχιστον τριακοσίων (300) ωρών που πραγματοποιήθηκε σε χρονικό διάστημα τουλάχιστον επτά (7) μηνών: δύο (2) μονάδες»].

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΟΙ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Αίτηση συμμετοχής μπορούν να υποβάλλουν **απόφοιτοι Πανεπιστημίου/ΤΕΙ της ημεδαπής και της αλλοδαπής**

Αναλυτικότερα το πρόγραμμα απευθύνεται σε:

- σε πτυχιούχους τμημάτων ψυχολογίας, παιδαγωγικής, καθηγητικών σχολών και τμημάτων ανθρωπιστικών επιστημών,
- σε ψυχολόγους, οι οποίοι στοχεύουν στην ενασχόληση με το χώρο της εκπαίδευσης,
- σε εκπαιδευτικούς διαφόρων βαθμίδων, οι οποίοι επιθυμούν να εμβαθύνουν στον τομέα της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης παιδιών και εφήβων.

Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας:

<https://elearningekpa.gr/>

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ

Τα προαπαιτούμενα για την παρακολούθηση του Προγράμματος από τους εκπαιδευόμενους είναι:

- ▶ Πρόσβαση στο Διαδίκτυο
- ▶ Κατοχή προσωπικού e-mail
- ▶ Βασικές γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών
- ▶ Απαιτείται πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης

5. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η διδασκαλία στα προγράμματα εξ αποστάσεως επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ διεξάγεται μέσω του διαδικτύου, προσφέροντας στον εκπαιδευόμενο «*αυτονομία*», δηλαδή δυνατότητα μελέτης ανεξαρτήτως περιοριστικών παραγόντων, όπως η υποχρέωση της φυσικής του παρουσίας σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος διατίθεται σταδιακά, ανά διδακτική ενότητα, μέσω ειδικά διαμορφωμένων ηλεκτρονικών τάξεων. Κατά την εξέλιξη κάθε θεματικής ενότητας αναρτώνται σε σχετικό link οι απαραίτητες για την ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ανακοινώσεις.

Ο εκπαιδευόμενος, αφού ολοκληρώσει τη μελέτη της εκάστοτε διδακτικής ενότητας, καλείται να υποβάλει ηλεκτρονικά, το αντίστοιχο τεστ αξιολόγησης. Τα τεστ μπορεί να περιλαμβάνουν ερωτήσεις αντιστοίχισης ορθών απαντήσεων, πολλαπλής επιλογής, αληθούς/ψευδούς δήλωσης, ή upload, όπου ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να διατυπώσει και να επισυνάψει την απάντησή του. Η θεματική ενότητα μπορεί να συνοδεύεται από τελική εργασία, η οποία διατίθεται κατά την ολοκλήρωση της θεματικής ενότητας (εφόσον το απαιτεί η φύση της θεματικής ενότητας) και αφορά το σύνολο της διδακτέας ύλης.

Παράλληλα, παρέχεται **πλήρης εκπαιδευτική υποστήριξη** δεδομένου ότι ο εκπαιδευόμενος μπορεί να απευθύνεται ηλεκτρονικά (για το διάστημα που διαρκεί το εκάστοτε μάθημα) στον ορισμένο εκπαιδευτή του, μέσω ενσωματωμένου στην πλατφόρμα ηλεκτρονικού συστήματος επικοινωνίας, για την άμεση επίλυση αποριών σχετιζόμενων με τις θεματικές ενότητες και τις ασκήσεις αξιολόγησης ή την τελική εργασία.

6. ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σε κάθε διδακτική ενότητα ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να επιλύει και να υποβάλλει ηλεκτρονικά το αντίστοιχο τεστ, τηρώντας το χρονοδιάγραμμα που έχει δοθεί από τον εκπαιδευτή του. Η κλίμακα βαθμολογίας κυμαίνεται από 0 έως 100%. Συνολικά, η βαθμολογία κάθε θεματικής ενότητας προκύπτει κατά το 60% από τις ασκήσεις αξιολόγησης και κατά το υπόλοιπο 40% από την τελική εργασία, η οποία εκπονείται στο τέλος του συγκεκριμένου μαθήματος και εφόσον το απαιτεί η φύση αυτού.

Η χορήγηση του **Πιστοποιητικού Εξειδικευμένης Επιμόρφωσης** πραγματοποιείται, όταν ο εκπαιδευόμενος λάβει σε όλα τα μαθήματα βαθμό μεγαλύτερο ή ίσο του 50%. Στο

πιστοποιητικό θα αναγράφεται η διάρκεια του προγράμματος (7μηνη ή 9μηνη) ανάλογα με την διάρκεια που έχει δηλώσει ο εκπαιδευόμενος στην αίτηση συμμετοχής του. Σε περίπτωση που η συνολική βαθμολογία ενός ή περισσοτέρων μαθημάτων δεν ξεπερνά το 50%, ο εκπαιδευόμενος έχει τη δυνατότητα επανεξέτασης των μαθημάτων αυτών μετά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του προγράμματος. Η βαθμολογία που θα συγκεντρώσει κατά τη διαδικασία επανεξέτασής του είναι και η οριστική για τα εν λόγω μαθήματα, με την προϋπόθεση ότι ξεπερνά εκείνη που συγκέντρωσε κατά την κανονική διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σε διαφορετική περίπτωση διατηρείται η αρχική βαθμολογία.

7. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ

Πέρα από την **επιτυχή ολοκλήρωση** του προγράμματος για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού απαιτούνται τα εξής:

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης**

Η διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης Εκπαιδευόμενου στοχεύει στη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχομένων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, εξουσιοδοτημένο στέλεχος του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ, επικοινωνεί τηλεφωνικώς με ένα τυχαίο δείγμα εκπαιδευόμενων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συμμετείχαν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες του προγράμματος, εάν αντιμετώπισαν προβλήματα σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό, την επικοινωνία με τον ορισμένο εκπαιδευτή τους, καθώς και με τη γενικότερη μαθησιακή διαδικασία. Η τηλεφωνική επικοινωνία διεξάγεται με την ολοκλήρωση του εκάστοτε προγράμματος, ενώ η μέση χρονική διάρκειά της συγκεκριμένης διαδικασίας είναι περίπου 2-3 λεπτά.

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης, εφόσον κληθεί, ή μη ταυτοποίησής του κατά τη διεξαγωγή της, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων**

Ο δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων διασφαλίζει την εγκυρότητα των στοιχείων που έχει δηλώσει ο εκπαιδευόμενος στην αίτηση συμμετοχής του στο Πρόγραμμα και βάσει των οποίων έχει αξιολογηθεί και εγκριθεί η αίτηση συμμετοχής του σε αυτό.

Κατά τη διάρκεια ή μετά το πέρας του προγράμματος, πραγματοποιείται δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων από τη Γραμματεία. Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να είναι σε θέση να προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία πιστοποιούν τα στοιχεία που έχει δηλώσει στην αίτηση συμμετοχής (Αντίγραφο Πτυχίου, Αντίγραφο Απολυτήριου Λυκείου, Βεβαίωση Εργασιακής Εμπειρίας, Γνώση Ξένων Γλωσσών κ.τ.λ.).

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων, εφόσον κληθεί, ή μη ύπαρξης των δικαιολογητικών αυτών, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Αποπληρωμή του συνόλου των διδάκτρων**

Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να μην έχει οικονομικής φύσεως εκκρεμότητες. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοιες, το πιστοποιητικό σπουδών διατηρείται στο αρχείο της Γραμματείας, μέχρι την ενημέρωση της για τη διευθέτηση της εκκρεμότητας.

Αναλυτική περιγραφή των παραπάνω υπάρχει στον Κανονισμό Σπουδών:

<https://elearningekpa.gr/regulation>

8. ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Οι συγγραφείς του εκπαιδευτικού υλικού είναι μέλη ΔΕΠ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ή και ειδικοί εμπειρογνώμονες με ιδιαίτερη συγγραφική καταξίωση, οι οποίοι κατέχουν πολύ βασικό ρόλο στην υλοποίηση του προγράμματος.

9. ΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ Η ΥΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης περιλαμβάνει **5 θεματικές ενότητες (μαθήματα)**.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Μάθημα: Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση

Διδακτική Ενότητα 1: Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση: Βασικές Έννοιες

Διδακτική Ενότητα 2: Στάσεις και Αντιλήψεις για τη Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση

Διδακτική Ενότητα 3: Ευρωπαϊκές Πρακτικές για τη Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση

Διδακτική Ενότητα 4: Προγράμματα Σεξουαλικής Διαπαιδαγώγησης στο Σχολικό Πλαίσιο

1-c1-u5: Ο Ρόλος του Εκπαιδευτικού στη Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση

Διδακτική Ενότητα 6: Ο Ρόλος του Γονέα στη Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση

Διδακτική Ενότητα 7: Η Επίδραση των Συνομηλίκων στη Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση

Διδακτική Ενότητα 8: Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση και Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης

Διδακτική Ενότητα 9: Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση και ΜΜΕ

Διδακτική Ενότητα 10: Σχεδιασμός Προγραμμάτων Σεξουαλικής Διαπαιδαγώγησης στο Σχολείο

Μάθημα: Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση στην Προσχολική και Σχολική Ηλικία

Διδακτική Ενότητα 1: Γνωριμία με το Σώμα

Διδακτική Ενότητα 2: Επιδράσεις του Φύλου στην Προαγωγή της Σεξουαλικής Αγωγής

Διδακτική Ενότητα 3: Προσωπικός Χώρος του Παιδιού και Αδέλφια Διαφορετικού Φύλου

Διδακτική Ενότητα 4: Σεξουαλικός Προσανατολισμός - Ταυτότητα Φύλου

Διδακτική Ενότητα 5: Εκδήλωση Σεξουαλικής Συμπεριφοράς Ανάλογα με το Φύλο

Διδακτική Ενότητα 6: Σύναψη Σχέσεων

Διδακτική Ενότητα 7: «Ο Κανόνας του Εσώρουχου»

Διδακτική Ενότητα 8: Τεχνικές Παρέμβασης

Μάθημα: Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση στην Εφηβική Ηλικία

Διδακτική Ενότητα 1: Σωματική Ανάπτυξη κατά την Εφηβική Ηλικία

Διδακτική Ενότητα 2: Σεξουαλική Ταυτότητα

Διδακτική Ενότητα 3: Διαμόρφωση Σχέσεων

Διδακτική Ενότητα 4: Ενημέρωση για το Σεξ

Διδακτική Ενότητα 5: Ενίσχυση της Αυτοεκτίμησης και Αυτοεικόνας των Εφήβων

Διδακτική Ενότητα 6: Πρακτικές Αντιούλληψης

Διδακτική Ενότητα 7: Εγκυμοσύνη κατά την Εφηβική Ηλικία

Διδακτική Ενότητα 8: Σεξουαλικά Μεταδιδόμενα Νοσήματα

Διδακτική Ενότητα 9: Τεχνικές Παρέμβασης

Μάθημα: Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση και Ειδικές Ανάγκες

Διδακτική Ενότητα 1: Θέματα Σεξουαλικότητας Παιδιών και Εφήβων με ΔΑΦ

Διδακτική Ενότητα 2: Θέματα Σεξουαλικότητας Παιδιών και Εφήβων με Νοητική Αναπηρία

Διδακτική Ενότητα 3: Τεχνικές Παρέμβασης

Διδακτική Ενότητα 4: Συμβουλευτική Οικογένειας

Διδακτική Ενότητα 5: Ο Ρόλος του Εκπαιδευτικού και του Σχολικού Ψυχολόγου στη Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση

Διδακτική Ενότητα 6: Ο Ρόλος του Σχολικού Νοσηλευτή στην Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση

Διδακτική Ενότητα 7: Προγράμματα Σεξουαλικής Διαπαιδαγώγησης

Μάθημα: Διαχείριση Ειδικών Θεμάτων

Διδακτική Ενότητα 1: Αυτοερωτισμός-Αυτοϊκανοποίηση

Διδακτική Ενότητα 2: Ομοφυλοφιλία

Διδακτική Ενότητα 3: Δυσφορία Φύλου-Διεμφυλικότητα

Διδακτική Ενότητα 4: Σεξουαλική Κακοποίηση

Διδακτική Ενότητα 5: Έκθεση σε Πορνογραφικό Υλικό

Διδακτική Ενότητα 6: Σεξουαλικό Τραύμα και ο Ρόλος της Συμβουλευτικής